

„Mechanik” na koncercie edukacyjnym Agencji Artystycznej SAFE-ART i Klezmorim Trio.

Zespół Szkół Nr 1 w Olkuszu często uczestniczy w wydarzeniach związanych z kulturą. W dniu 12 lutego 2020 r. klasy 2a, 3a, 4a i 4e, pod opieką Pań: Doroty Dziurawicz, Moniki Wiercioch, Ewy Witkowskiej i Iwony Rams, były obecne na koncercie edukacyjnym w wykonaniu Agencji Artystycznej SAFE-ART i Klezmorim Trio, który odbył się w olkuskim Miejskim Ośrodku Kultury.

W skład zespołu wchodzi znamienici artyści – Karolina Stasiowska – śpiew i altówka, Marcin Wiercioch – akordeon, Piotr Południak – kontrabas.

Celem wydarzenia było „przybliżenie młodzieży życia codziennego w przedwojennej Polsce, w oparciu o kulturę żydowską oraz zjawisko przenikania się kultur”. Artyści wykonywali muzykę klezmerską, opowiadali o życiu codziennym, religii i kulturze żydowskiej oraz o społecznościach, które „wspólnie ze sobą żyły i uzupełniały się”. Uczniowie mieli niecodzienną okazję posłuchać żydowskich melodii i pieśni tradycyjnych, wykonywanych w języku jidysz np. „Kazimierz”, „Tumbalalaika” (oddająca klimat przedwojennych sztetli – miasteczek wielokulturowych, zamieszkałych przez żydowskie wspólnoty lokalne), „Alle Brider” („Wszyscy jesteśmy Braćmi”), „Jidisze Mame”, (Moja żydowska Mama), „Rebeka” (tango skomponowane w 1933 r. przez Zygmunta Białostockiego, słowa – Andrzej Włast), „Hop! Meine Homentashen”, „Szabes, szabes”, „Hawa nagila” („Radujmy się”), „Az der Rebe” („Kiedy Rabin tańczy – tańczą wszyscy chasydzi...”).

Język jidysz to język Żydów aszkenazyjskich, powstały w XI w. z połączenia języków germańskich, słowiańskich oraz elementów języka hebrajskiego, zapisywany literami alfabetu hebrajskiego.

Jak podkreślali przedmówcy, podstawę tożsamości Żydów stanowią: tradycja oraz oddanie Bogu.

Podczas koncertu uczniowie mieli okazję pogłębić swoją wiedzę na temat narodu żydowskiego, której wybrane hasła, to: źródła utrzymania przedwojennych Żydów (rzemiosło, handel), ubiór (mężczyźni – chałat, pejsy, kipy lub kapelusze, talit – chusta z frędzlami – cicit, nakładana podczas modlitwy a kobiety – szajtel tj. peruka), zwyczaje związane z zamążpójściem (po obcięciu włosów noszenie czepca lub chusty), potrawy (koszerne tj. pochodzące od zwierząt posiadających rozszczepione kopyto i przeżuwających, przyrządzane zgodnie z prawem Halacha – wykładnią Prawa Mojżeszowego – Tory, chałka, czulent –bardzo wolno duszony gulasz – potrawa przygotowywana przed szabatem, hamantasze – purimowe ciasteczka nazywane inaczej „uszami Hamana”), religia i święta żydowskie (Tora – Pięcioksiąg Mójżesza – tekst objawiony judaizmu, Talmud – komentarz do biblijnej Tory, rabin – mistrz i nauczyciel w judaizmie, szabat –Dzień Odpoczynku - sobota, Purim – święto upamiętniające wyswobodzenie Żydów z rąk Hamana, który dążył do zagładzenia narodu wybranego w całej Persji; Rosz ha-Szana – pierwszy dzień żydowskiego roku; Jom Kipur – Dzień Pojednania, Pokuty, Przebłagania); Sukkot (Święto Szałasów, upamiętniające 40-letnią wędrówkę Izraelitów przez pustynię); Chanuka (Święto Świateł - jedno z najradośniejszych Świąt, upamiętniające ponowne poświęcenie Świątyni Jerozolimskiej w 165 r. p. n. e., bożnice i synagogi – domy modlitwy, menora – świecznik siedmioramienny), pochówki, cmentarze (kirkut – cmentarz żydowski, macewy – stele nagrobne, kładzenie kamyczków na macewach jako znak pamięci o zmarłych); żydowski muzycy (Leopold Kozłowski – ostatni Klezmer Galicji, klezmerzy – wywodzący się z ubogiej ludności żydowskiej, klezmorim – wykształceni żydowscy muzycy).

Po spektaklu młodzież zwiedziła wystawy w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w

Olkuszu: „Olkusz i okolice na starej fotografii (fotografie pochodzą ze zbiorów PiMBP) oraz „Przyroda w obrazkach” Justyny Kierat – rysownika i ilustratora przyrodniczego. „Przyroda w obrazkach” składała się z humorystycznych rysunków ukazujących zwierzęta, opatrzonych przyrodniczymi ciekawostkami i żartobliwymi dialogami. Uczniowie w sposób niestereotypowy odkrywali tajniki przyrody i delektowali się mądrościami życiowymi i filozoficznymi, płynącymi z „obrazków” prezentowanych na wystawie.